

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Miksi kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on tärkeää?
3. Kävelyn ja pyöräilyn nykytila Laitilassa
4. Ohjelman tavoitteet
 - 4.1 Kävelyn ja pyöräiliikenteen edistämisen tavoitteet
 - 4.2 Pyöräiliikenteen tavoiteverkko
 - 4.3 Tärkeimmät kävely-ympäristöt
5. Ohjelman toimenpiteet
 - 5.1 Maankäyttö ja palveluverkko
 - 5.2 Infrastrukturi ja olosuhteet
 - 5.3 Asenteet ja liikkumistottumukset
 - 5.4 Rahoitus ja resurssit
6. Toimenpiteiden seuranta ja vaikutusten arviointi

1. Johdanto

Laitilan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelman tavoitteena on parantaa aktiivisten kulkumuotojen olosuhteita ja huomioida paremmin niiden tarpeet erityisesti kaupungin keskusta-alueella. Edistämishojelmassa esitetään kävelyn ja pyöräliikenteen tavoitteita ja toimenpiteitä tuleville vuosille. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen tukee ihmisten hyvinvointia Laitilan kaupungin strategian mukaisesti.

Laitilan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmassa keskitytään pääosin Laitilan keskustaajamaan ja sen kävely- ja pyöräilyolosuhteisiin, mutta huomioidaan tavoitteissa ja toimenpiteissä myös kyläkeskukset mahdollisuuksien mukaan.

Työtä on ohjannut ohjausryhmä, jossa ovat olleet edustettuina:

- Petri Hautakoski Laitilan kaupunki
- Mika Raula Laitilan kaupunki
- Tuija Kailaste Laitilan kaupunki
- Mika Palmulaakso Laitilan kaupunki
- Juha-Matti Päivölä Laitilan kaupunki
- Tuulia Kujanpää Laitilan kaupunki
- Susanne Laaksonen Laitilan kaupunki
- Nestori Mäkelä Laitilan kaupunki
- Emilia Andersson Laitilan kaupunki
- Pekka Mäki-Tasku Laitilan kaupunki
- Katariina Torvinen Ukipolis Oy

Työssä konsulttina on toiminut WSP Finland Oy. Konsultilla kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelman laadinnasta ovat vastanneet Annakaisa Lehtinen, Leila Soinio ja Riikka Kallio.

Työ alkoi kesäkuussa 2021 ja päättyi joulukuussa 2021. Työssä toteutettiin asukaskysely kesä-elokuussa 2021 sekä sidosryhmätilaisuus ja työpaja syyskuussa 2021. Sidoryhmätilaisuuteen oltiin kutsuttu monipuolisesti mm. vanhempain- ja kyläyhdistysten edustajia sekä päättäjiä. Työpaja oli suunnattu Laitilan kaupungin viranhaltijoille.

2. Miksi kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on tärkeää?

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen Laitilassa tukee ihmisten terveyttä, hyvinvointia ja fyysistä toimintakykyä. Lisääntynyt kävely ja pyöräily tuottavat positiivisia terveysvaikutuksia ja lisääntynyt oleskelu positiivisia hyvinvointivaikutuksia. Molemmat tuottavat positiivisia vaikutuksia yksilölle itselleen, kaupungille säästyneinä terveydenhuoltokustannuksina sekä yrityksille vähentyneinä sairaspöissaolina.

Henkilöautolla tehtyjen matkojen korvaaminen kävelyllä ja pyöräilyllä vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä ja ilmanlaadun kannalta haitallisia pienhiukkaspäästöjä sekä liikennemelua. Kävely ja pyöräily edistävät niin kansainvälisten, kansallisten kuin kuntatasonkin energia-, ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Vuonna 2019 laaditun hallitusohjelman tavoitteena on, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja ensimmäinen fossiilivapaa hyvinvointiyhteiskunta. Kunnat ovat avainasemassa näiden ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Laitila HINKU-kuntana tavoittelee 80% kasvihuonekaasujen päästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tieliikenteen päästöt Laitilassa ovat kuitenkin pysyneet suurin piirtein samalla tasolla viimeiset kymmenen vuotta (Laitilan kasvihuonekaasupäästöt 2009-2019).

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen lisää myös ympäristön viihtyisyyttä, liikenteen turvallisuutta ja liikkumisen tasa-arvoa. Koetun turvallisuuden tunteen lisääntyminen lisää erityisesti lasten ja vanhusten liikkumismahdollisuuksia. Pyöräilyn määrän riittävä lisääntyminen vähentää autojen ja pyörien välisten onnettomuuksien todennäköisyyttä. Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden kehittäminen turvallisemmiksi vähentää liukastumis- ja kaatumistapaturmia sekä muita kävelyn ja pyöräilyn onnettomuuksia.

Kävelyalueiden lisääminen edistää paitsi asukkaiden viihtyvyyttä myös alueiden liike-elämää. Tutkimusten mukaan kävelen ja pyörällä liikkuvat ihmiset tekevät paljon pieniä ostoksia ja pitävät keskustat elinvoimaisina. Hyvät kävely-ympäristöt ovat suosittuja kauppapaikkoja.

3. Kävelyn ja pyöräilyn nykytila Laitilassa

MAANKÄYTTÖ JA REITIT

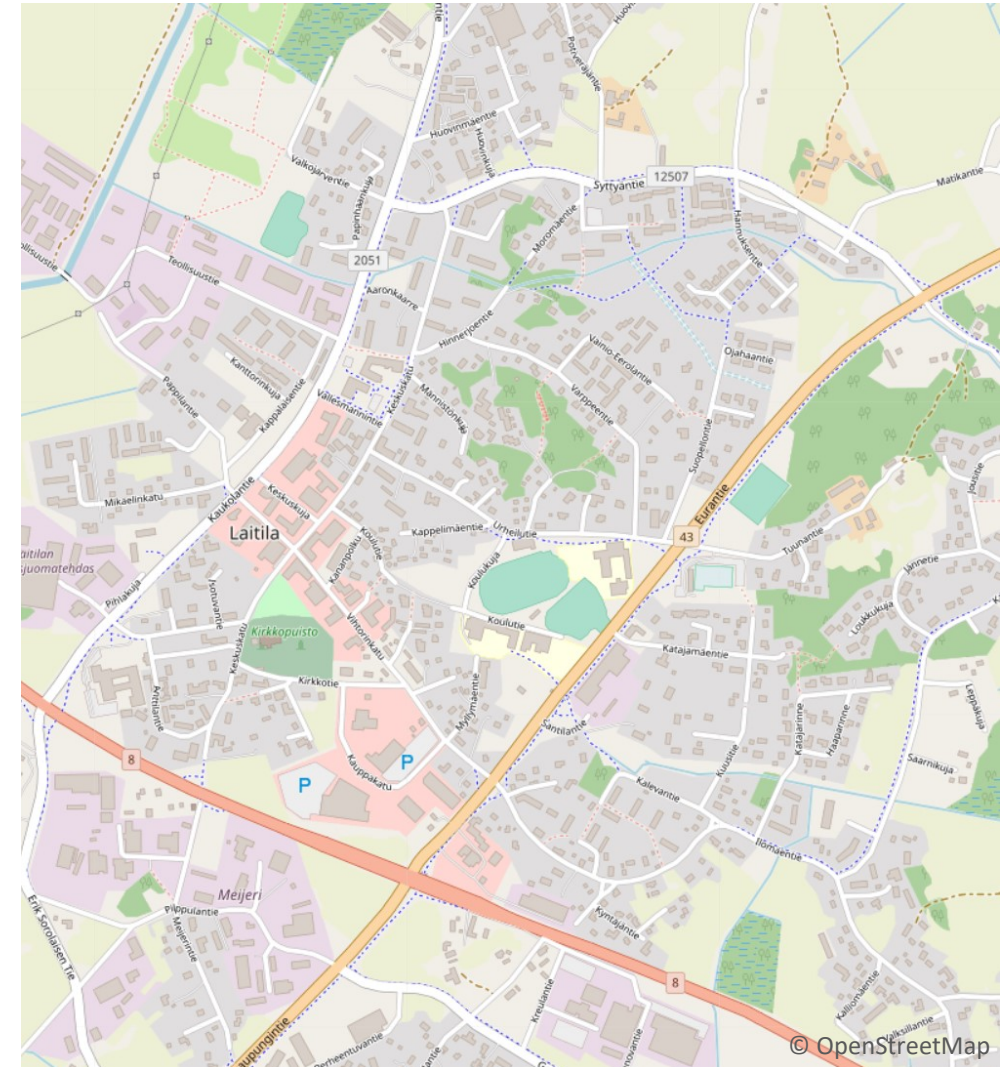
Laitilan keskustaajama sijoittuu vt8 molemmin puolin siten, että kaupallinen keskusta on valtatie pohjoispuolella. Kävelyä ja pyöräilyä palvelevat keskustaajamassa kaksi pääkatua: etelä-pohjoissuuntainen Keskuskatu ja itä-länsisuuntainen Vihtorinkatu. Pääkatujen varsille keskittyvät kaupalliset ja julkiset palvelut sekä keskustatoiminnot. Keskustaajamaan sijoittuu myös koulukeskus Eurantien, Urheilutien ja Koulutien väliselle alueelle. Koulukeskuksessa on ala- ja yläkoulu. Lisäksi koulukeskukselle ja sen itäpuolelle sijoittuu urheilutoimintoja mm. uimahalli, jäähalli ja monitoimihalli.

Laitilan keskustaajamassa jalkakäytäviä ja pyöräteitä on varsin kattavasti vt8, Eurantien, Kaukolantien ja Syytyäntien välisellä alueella. Verkosto koostuu pääosin yhdistetyistä pyöräteistä ja jalkakäytävistä. Monin paikoin kävely- ja pyöräily on osoitettu keskustan hiljaisimmilla tonttikaduilla tai päättyvillä kaduilla myös ajoradalle. Kävelyn ja pyöräilyn erottelua pintamateriaaleilla on nykytilanteessa Vihtorinkadulla ja Kauppakadulla. Pyörätiet ja jalkakäytävät ovat keskustaajamassa pääosin asfaltoituja, ja kivettyä jalkakäytävää on hyvin harvakseltaan. Yhdistetyt pyörätiet ja jalkakäytävät ovat monin paikoin liian kapeita ja niiden kunnossa (mm. reunakivet, asfaltin kunto) on puutteita. Lisäksi pyöräilyn paikkaa osoittavissa liikennemerkkeissä on runsaasti puutteita, mikä aiheuttaa sekavuutta ja lisää jalkakäytävällä pyöräilyä.

Keskustaajaman lisäksi Laitilassa on useita kyläkeskuksia mm. Soukainen, Untamala, Kodjala, Suontaka ja Kaivola. Edellä mainituissa kyläkeskuksissa sijaitsee Laitilan viisi muuta alakoulua. Pyörätie ja jalkakäytävä on rakennettu Laitilan keskustaajamasta vt8 vartta Untamalaan, Kaukolantien vartta Soukasiin, Ukities vartta Kodjalaan sekä Eurantien vartta pohjoiseen kohti Suontakaa, päättyen Kaivolantien liittymään.

Laitilan keskustaajaman koulukeskukselle suuntautuu paljon koulumatkoja suurelta maantieteelliseltä alueelta. Koulukeskuksella kohtaavat niin kävellen ja pyörällä koululle saapuvat, henkilöautolla lapsiaan saattavat sekä koulubussit ja -taksit. Koulukeskuksella on mahdollistettu saattoliikenne busseille Eurantien varressa, ja lisäksi myös vanhemmille Kappelimäen koulun edustalla Koulukujalla ja Varppeen koulun edustalla Urheilutiellä. Nykyisenä suosituksena on jättää kouluun kuljetettavat lapset jäähallin parkkipaikalle, mikä ei kuitenkaan toteudu käytännössä.

Nykytilanteessa saattoliikennejärjestelyt eivät ole toimivat ja lisäksi koulumatkat kävellen ja pyörällä esim. Urheilutien yli eivät ole turvallisia.

Kuva 1. Laitilan keskustaajama

3. Kävelyn ja pyöräilyn nykytila Laitilassa

ASUKKAIDEN NÄKEMYKSIÄ

Laitilan asukkaiden liikkumistottumuksia sekä näkemyksiä kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteista kartoitettiin asukaskyselyn avulla osana edistämishjelman laadintaa. Kesällä 2021 kunnan internetsivuilla julkaistuun kyselyyn vastasi 211 asukasta, joista reilu puolet asui Laitilan keskustan alueella ja hieman alle puolet keskustan ulkopuolisilla alueilla. Suurin osa kyselyyn vastanneista asukaista oli iältään 35-64-vuotiaita.

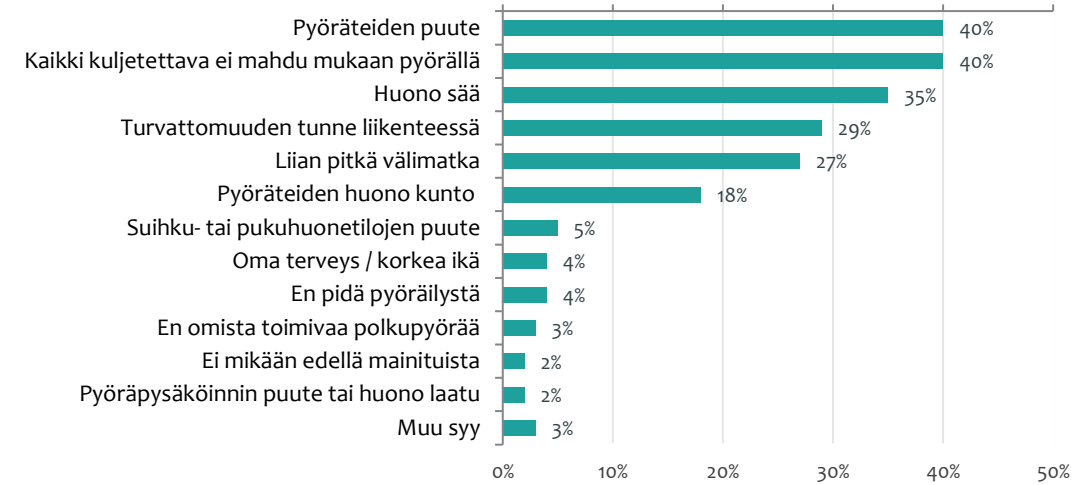
Pyöräily ja henkilöauto olivat vastaajien yleisimmät pääasialliset liikkumismuodot kesäisin. Talvisin pyöräilyn osuus pieneni, ja kävely ja henkilöauton käyttö lisääntyivät. Pyörää käytettiin eniten urheiluun sekä vapaa-ajan matkoihin. Pyöräily koettiin käteväksi tavaksi liikkua, ja sillä koettiin olevan myönteisiä vaikutuksia fyysiseen kuntoon ja terveyteen. Sen sijaan merkittävimiksi pyöräilyä estäviksi tekijöiksi koettiin pyöräteiden puute, vaikeus kuljettaa kaikkia tavaroita pyörällä, huono sää, sekä turvattomuuden tunne liikenteessä.

Kyselyssä tiedusteltiin asukkaiden tyytyväisyyttä kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteisiin Laitilassa. Pyöräliikenteen osalta vastaajat olivat vähiten tyytyväisiä liikenneturvallisuuteen, pyöräteiden määrään sekä niiden kuntoon ja laatuun. Myös kävelyn osalta vastaajat kokivat tyytymättömyyttä liikenneturvallisuuteen, sekä lisäksi keskustan kävely-ympäristön viihtyisyyteen ja istumapaikkojen ja penkkien määrään. 81 % vastaajista koki, että kunnan tulisi panostaa pyöräilyn olosuhteisiin hieman tai merkittävästi nykyistä enemmän. Kävelyn osalta näin ajatteli 57 % vastaajista.

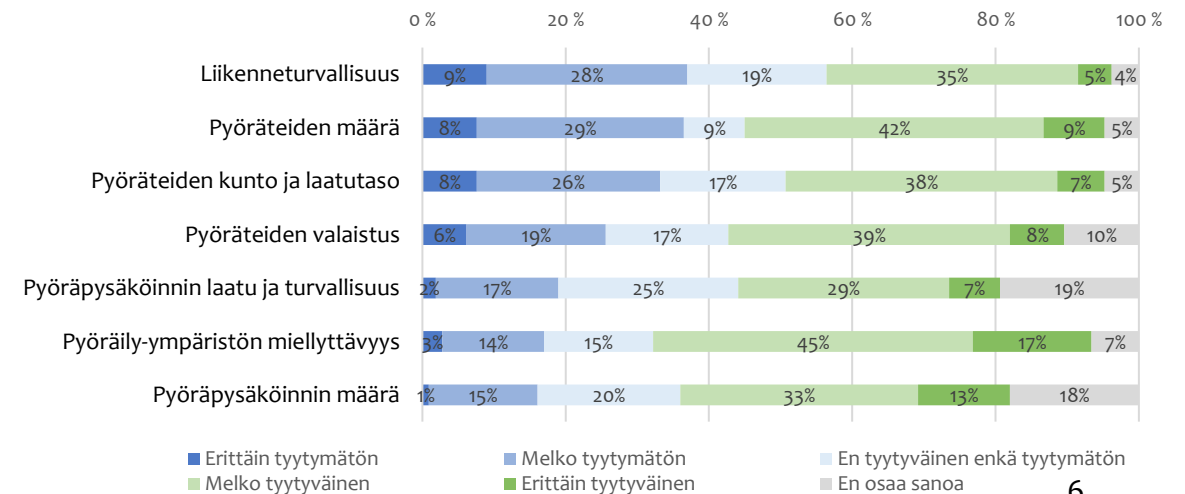
Kyselyllä kartoitettiin myös kohteita, jonne kunnan tulisi asukkaiden mielestä ensisijaisesti rakentaa uusi pyörätie ja jalkakäytävä. Vastauksissa toistuvia kohteita olivat pyörätie Kodjalasta Kalantiin, Kodjalantie, Ilomäentie, Kirkkotie sekä Eurantien varsi Suontakaan saakka. Lisäksi vastaajat saivat jättää vapaat terveisensä ohjelman laatijoille ja Laitilan kunnan suunnittelijoille. Avoimia palautteita ja kehitysehdotuksia kertyi runsaasti.

Kyselyn tuloksia esiteltiin ohjelman laatimisen puitteissa järjestetyssä työpajassa ja sidosryhmätilaisuudessa, sekä niitä hyödynnettiin ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden muodostamisessa ja priorisoinnissa.

Mitkä tekijät omalla kohdallasi eniten vaikeuttavat pyörällä liikkumista? (Valitse 1-3)

Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin pyöräilyn osa-alueisiin Laitilassa?

4. Ohjelman tavoitteet

- 4.1 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet
- 4.2 Pyöräliikenteen tavoiteverkko
- 4.3 Tärkeimmät kävely-ympäristöt

4.1 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet

MAANKÄYTTÖ JA PALVELUVERKKO

KÄVELYÄ JA PYÖRÄ-LIIKENNETTÄ SUOSIVA KAUPUNKIRAKENNE

PALVELUJEN HYVÄ SAAVUTETTAVUUS

- Taajamarakenteen tiivistäminen luo edellytykset kävelyn ja pyöräliikenteen lisääntymiselle.
- Jalan ja pyörällä helposti saavutettavien julkisten ja kaupallisten lähipalvelujen säilymistä ja kehittymistä tuetaan.
- Pyöräliikenteen pää- ja aluereitit muodostavat jatkuvan ja yhtenäisen verkoston.

ASENTEET JA LIIKKUMISTOTTUMUKSET

MYÖNTEINEN ASENNE KÄVELYN JA PYÖRÄLIIKENTEEN EDISTÄMISEEN

- Laitilan kaupunki kannustaa asukkaita aktiivisiin ja kestäviin liikkumisvalintoihin järjestämällä kävelyn ja pyöräliikenteen kampanjoita ja tapahtumia.
- Kestävää liikkumiskasvatusta jatketaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, ja viestinnässä tuodaan lasten ja nuorten vanhemmille esiin kävelyn ja pyöräliikenteen hyötyjä.

INFRASTRUKTUURI JA OLOSUHTEET

VÄYLIEN HYVÄ LAATU JA ESTEETTÖMYYS YMPÄRI VUODEN

TURVALLINEN KOULUMATKA

- Asukkaiden lähiliikkumisympäristöt keskustassa ja kyläalueilla ovat turvallisia, esteettömiä ja viihtyisiä.
- Väylien hyvä talvihoito mahdollistaa kävelyn ja pyöräilyn ympäri vuoden.
- Lapset ja nuoret kulkevat koulumatkansa ensisijaisesti kävellen ja pyörällä. Saattoliikenne osoitetaan turvallisen kävelymatkan päähän koulusta.
- Tienlytykset turvataan alikulkuja rakentamalla, autoliikennettä rauhoittamalla sekä suojatiejärjestelyjä ja näkemiä parantamalla.

RAHOITUS JA RESURSSIT

KÄVELYN JA PYÖRÄLIIKENTEEN RIITTÄVÄT RESURSSIT

- Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuurin kehittämisen rahoitus ja resurssit turvataan.
- Hyödynnetään valtion avustuksia kävelyn ja pyöräliikenteen rahoituksessa.

4.2 Pyöräliikenteen tavoiteverkko

PYÖRÄLIKENNEVERKON HIERARKIA

Hyvä pyöräliikenteen verkko on looginen, jatkuva ja helposti ymmärrettävä. Parhaimmillaan pyöräliikenteen yhteys on ajallisesti autoliikenteen yhteyttä nopeampi, jolloin pyöräily voidaan nähdä kilpailukykyisenä vaihtoehtona henkilöautolle.

Laitilan pyöräliikenteen tavoiteverkko muodostuu pääreiteistä, aluereiteistä ja paikallisreiteistä (kuvat 2 & 3, s. 10). **Pääreitit** ovat kaikista käytetyimpiä ja laadultaan korkeatasoisimpia pyöräliikenteen reittejä. Pääreitit yhdistävät paljon liikennettä synnyttäviä toimintoja toisiinsa. Pääreitit ovat yhtenäisiä ja jatkuvia, ja ne mahdollistavat myös nopean pyöräilyn. Laadukas kunnossapito takaa sen, että pyöräily pääreiteillä on miellyttävää myös talvisin.

Aluereitit ovat hieman vähemmän vilkkaita, mutta edelleen merkittäviä pyöräliikenteen yhteyksiä. Aluereitit yhdistävät alueen sisällä olevat toiminnot pääreitteihin, sekä asuinalueet keskustaan tai keskustaan johtaviin pääreitteihin. Myös aluereiteillä laatuvaatimukset ovat korkeat, mutta hieman pääreittejä alhaisemmat. Yhdessä pääreitit ja aluereitit muodostavat yhtenäisen ja loogisen verkoston.

Kaikki muut pyöräliikenteelle sallitut väylät luokitellaan **paikallisreiteiksi**. Muut reitit ovat usein asuinalueiden sisällä kulkevia jalankulun ja pyöräilyn reittejä, kuten ulkoilureittejä tai tonttikatuja, joilla pyöräily tapahtuu ajoradalla. Myös maanteiden pientareet lukeutuvat paikallisreitteihin. Paikallisreitit jätettiin tämän työn verkostotarkastelun ulkopuolelle.

Pyöräliikenteen hierarkkisen tavoiteverkon määrittely mahdollistaa pyöräliikenteen infrastruktuurin pitkäjänteisen kehittämisen ja verkoston huomioon ottamisen kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa. Tavoiteverkon määrittely mahdollistaa tulevien vuosien investointien ja parannustoimenpiteiden kohdistumisen pyöräliikenteen kannalta tärkeimmille reiteille. Tavoiteverkko ohjaa myös hoidon ja ylläpidon priorisointia.

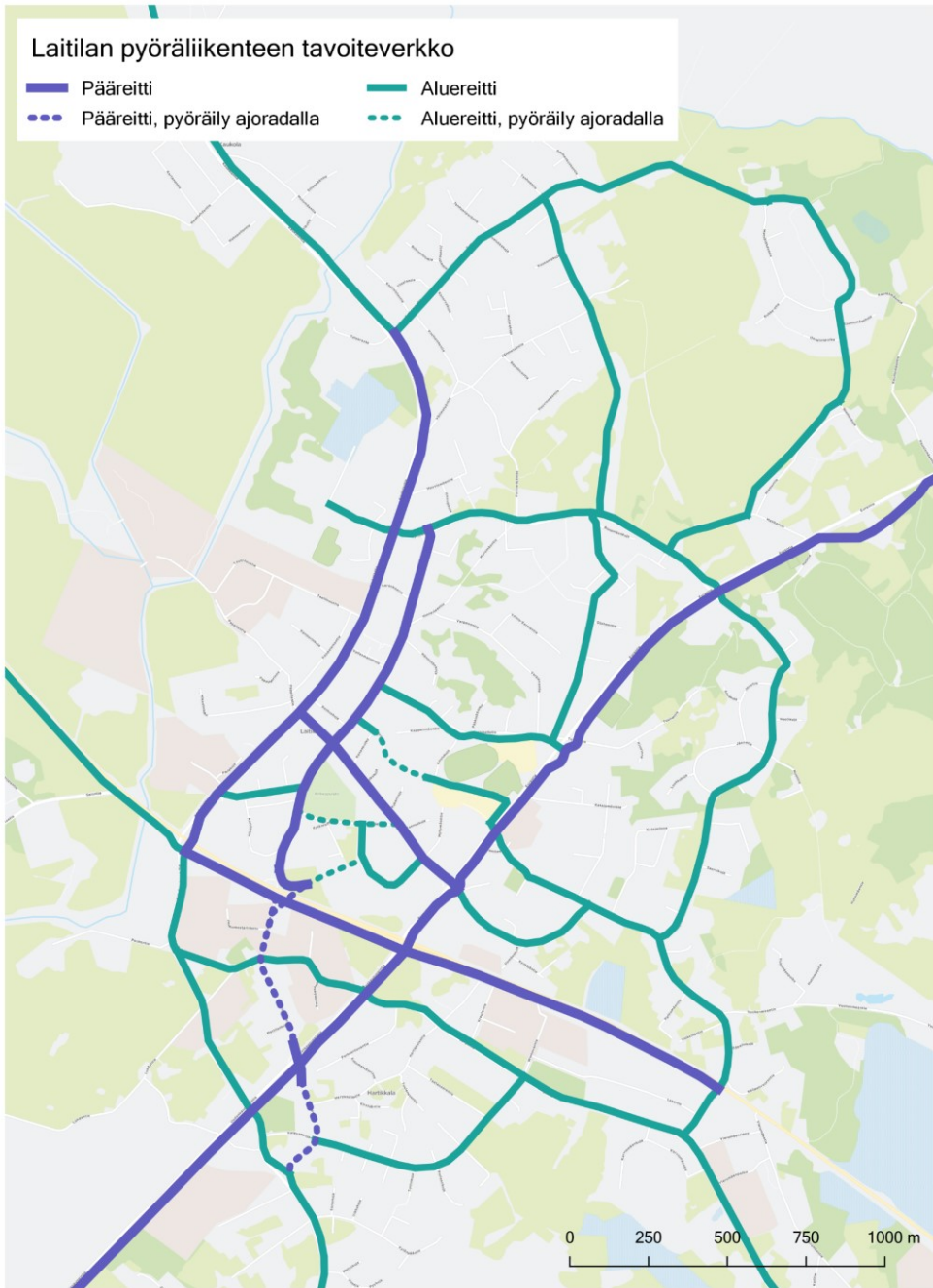
SUUNNITTELUPERIAATTEET

Laadukkaan pyöräliikenteen verkon suunnittelukriteereitä ovat turvallisuus, suoruus, yhdistävyys, vaivattomuus ja miellyttävyys. Uusien ja kunnostettavien pyöräliikenteen reittien suunnittelussa Laitilassa suositellaan noudatettavaksi valtakunnallista pyöräliikenteen suunnitteluohjetta (Väylävirasto 2020), jossa on määritetty erilaisiin liikenneympäristöihin parhaiten soveltuvat pyöräliikenteen ratkaisut ja väylien mitoitusperiaatteet.

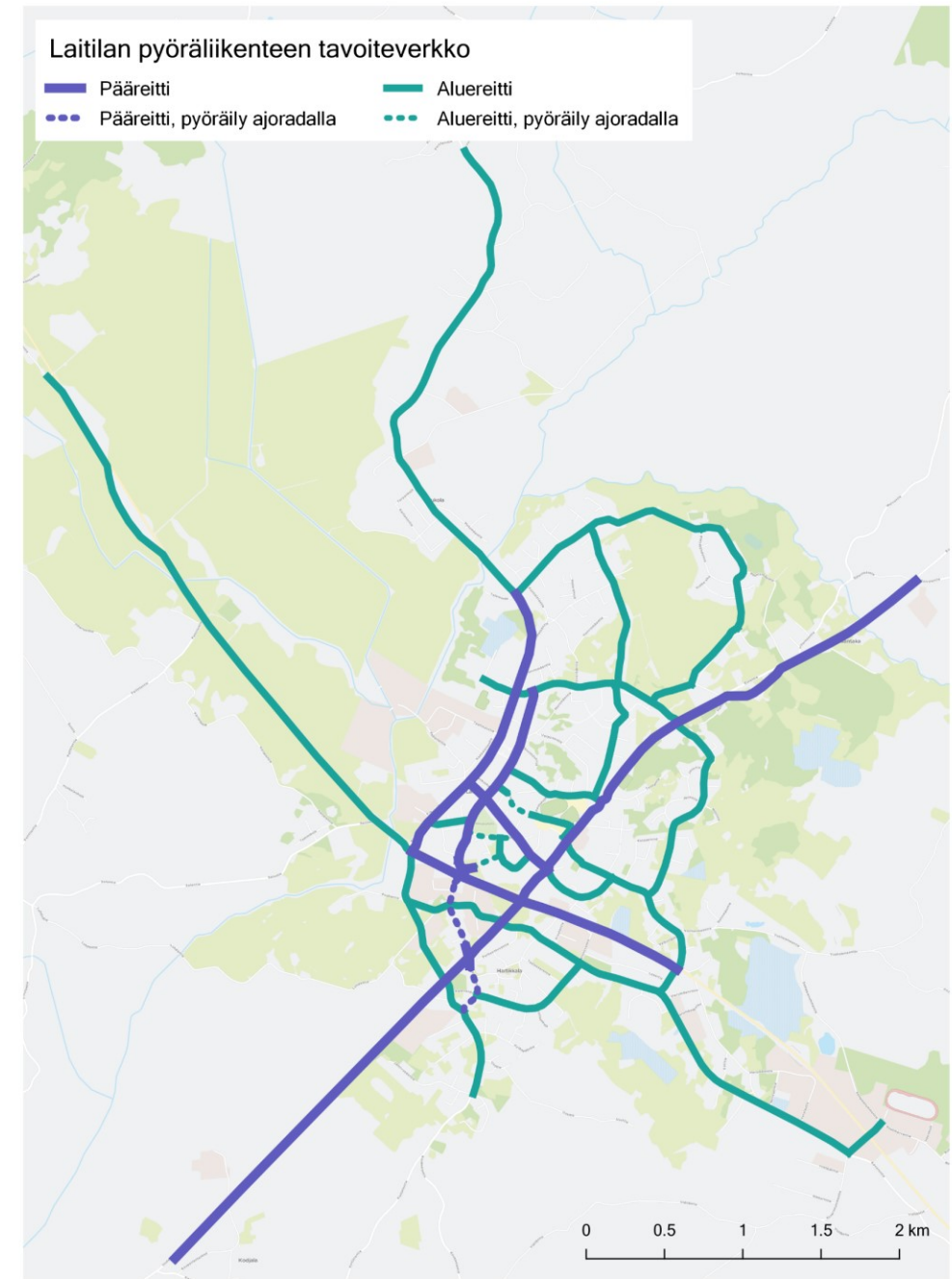
Lähtökohtaisesti pää- ja aluereiteillä pyöräiliikenne ja autoliikenne erotetaan toisistaan, mutta nopeusrajoituksiltaan ja liikennemääriltään rauhallisilla tontti- ja kokoojakaduilla myös sekaliikenne voi olla ratkaisu. Hyvät ja turvalliset pyöräliikenteen olosuhteet voidaankin saavuttaa myös ilman erillistä pyörätietä liikennettä rauhoittamalla.

Pyöräliikenteen pääreiteillä jalankulku ja pyöräily lähtökohtaisesti erotellaan toisistaan. Pyöräliikenteen ja jalankulun erottelu edistää pyöräilyn sujuvuutta ja parantaa erityisesti jalankulkijoiden turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta liikenteessä.

Pääreittejä priorisoidaan suhteessa muihin pyöräreitteihin suunnitteluratkaisuiden ja ylläpidon laadun suhteen. Pääreitit suunnitellaan suoriksi ja tasaisiksi, ja pyöräilyn sujuvuutta pyritään tarvittaessa lisäämään yli- ja alikulkuja rakentamalla. Pääreiteillä nopeakin pyöräily on mahdollista ilman, että se aiheuttaa muille pyöräilijöille tai jalankulkijoille haittaa. Lisäksi pääpyöräreitit valaistaan hyvin, ja niiden talvihoito on laadukkaampaan, kuin muilla pyöräreiteillä.

Kuva 2. Pyöräliikenteen tavoiteverkko Laitilan keskustan alueella

Kuva 3. Laitilan pyöräliikenteen tavoiteverkko

4.3 Tärkeimmät kävely-ympäristöt

KÄVELY-YMPÄRISTÖN TURVALLISUUS, VIIHTYISYYS JA ESTEETTÖMYYS

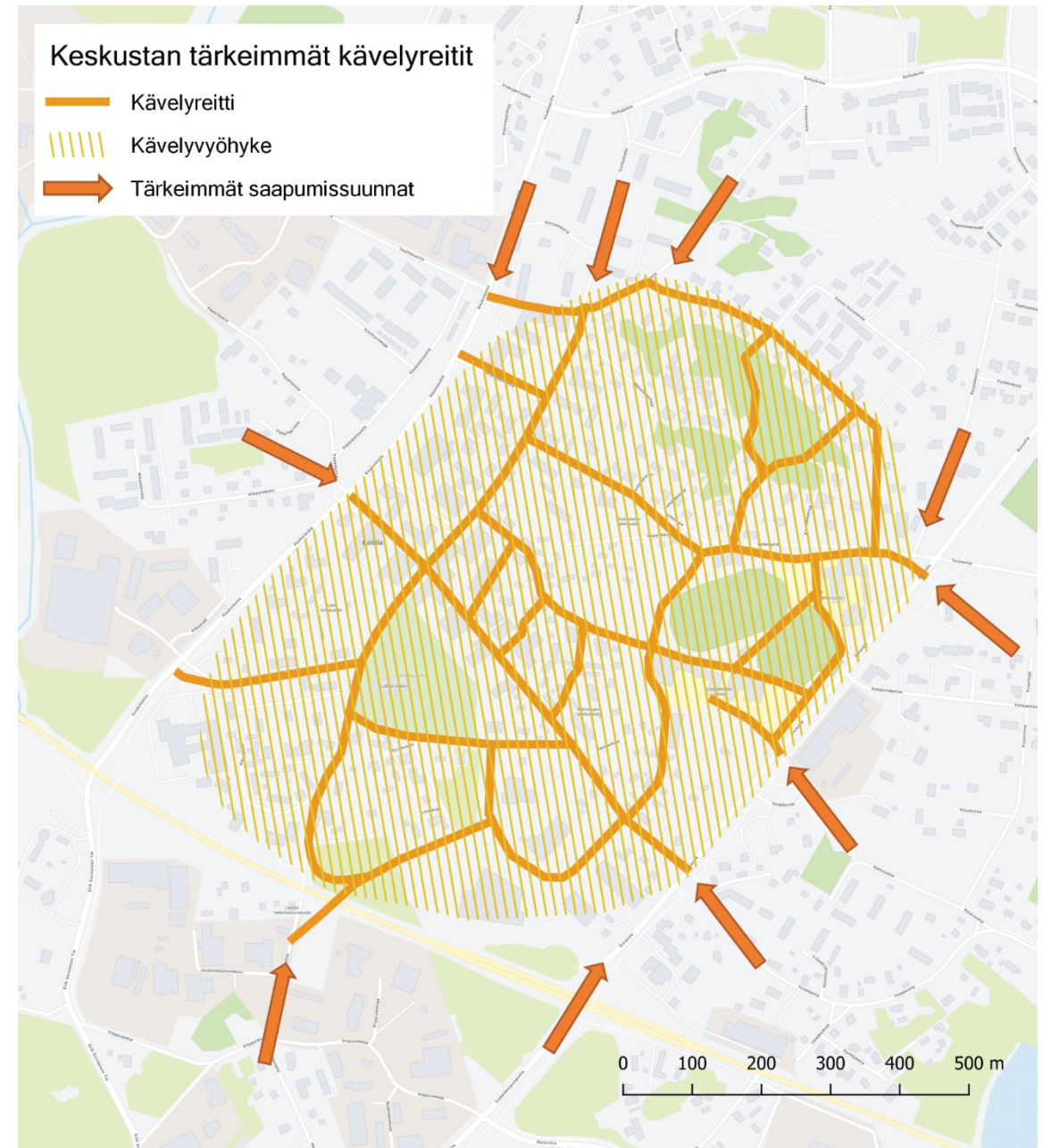
Jalankulun kannalta merkittävimmät ympäristöt ja reitit sijoittuvat Laitilan keskustan alueelle, jossa sijaitsee myös suurin osa kaupallisista ja julkisista palveluista sekä keskustatoiminnot. Kaupungin keskustassa sijaitsee myös urheilutoimintoja ja koulukeskus, jonne suuntautuu tärkeitä kävelyreittejä useista eri suunnista. Laitilan keskustan alueella etäisyydet ovat lyhyitä, mikä luo hyvät puitteet kävellen tehtäville arjen matkoille.

Tärkeimpien kävelyreittien ja erilaisten torialueiden ja aukoiden suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulkijan turvallisuuteen, viihtyisyyteen ja esteettömyyteen.

Jalankulkijan turvallisuutta voidaan parantaa erityisesti ajoneuvoliikennettä rauhoittamalla kävelyn kannalta merkittävillä alueilla. Liikenteen rauhoittamisen keinoihin lukeutuvat muun muassa nopeusrajoitusten alentaminen, läpiajon hillitseminen, hidaskadut ja pihakadut sekä korotetut suojatiet. Lisäksi jalankulkijan turvallisuutta voidaan lisätä myös hyvällä valaistuksella, risteysalueiden näkymiä parantamalla sekä kävelyn ja pyöräilyn erottelulla erityisesti pyöräilyn pääreiteillä. Edellä mainituilla toimenpiteillä voidaan vaikuttaa myös oppilaiden ja heidän vanhempiensa kokemuksiin koulumatkojen turvallisuudesta, ja vaikuttaa siten kävellen ja pyörällä tehtävien koulumatkojen määrään.

Kävely-ympäristöjen houkuttelevuutta ja viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä ovat muun muassa rakennusten kivijalkojen kadun suuntaan avautuvat toiminnot ja julkisivut, katupuut ja kausi-istutukset, penkit ja muut levähdyspaikat, valaistus sekä julkisissa tiloissa oleva taide ja rakennusten tai puiden kohdevalaistus.

Kävelyreittien esteettömyyttä voidaan parantaa muun muassa jalankulun ja pyöräilyn erottelulla, reunakiviä madaltamalla sekä levähdyspaikkoja ja valaistusta lisäämällä. Lisäksi kaupunki voi vaikuttaa omistamiensa kiinteistöjen, kuten virastojen sekä kasvatuksen ja koulutuksen, terveydenhuollon, kulttuurin sekä liikunnan palveluiden lähiympäristöjen ja sisäänkäyntien esteettömyyteen.

Kuva 4. Laitilan keskustan tärkeimmät kävelyreitit

5. Ohjelman toimenpiteet

- 5.1 Maankäyttö ja palveluverkko
- 5.2 Infrastruktura ja olosuhteet
- 5.3 Asenteet ja liikkumistottumukset
- 5.4 Rahoitus ja resurssit

5.1 Maankäyttö ja palveluverkko

1 Kävelyn ja pyöräliikenteen tukeminen yhdyskuntarakennetta tiivistämällä

Toimenpiteen kuvaus

Lyhyet matkat ovat edellytys kävelyn ja pyöräilyn lisääntymiselle. Sijoitetaan uusi maankäyttö siten, että päivittäiset palvelut sijaitsevat kävely- ja pyöräilyetäisyydellä. Otetaan kaavoituksessa huomioon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistavoitteet.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa työtä

Vastuutaho

Maankäytön suunnitteluyksikkö

2 Kävelyn ja pyöräliikenteen näkökulman lisääminen palveluverkkosuunnitteluun

Toimenpiteen kuvaus

Arvioidaan palveluverkon muutosten yhteydessä julkisten ja kaupallisten palvelujen sijoittamisen vaikutukset kestäväen liikkumisen tavoitteiden toteutumiseen. Lisätään palveluverkon kustannusten arviointiin suorien tilakustannusten lisäksi muutokset mm. koulukuljetusten kustannuksiin ja liikkumisen terveystaivaikutuksista aiheutuviin kustannuksiin.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa työtä

Vastuutaho

Maankäytön suunnitteluyksikkö, koulutus, varhaiskasvatus

5.1 Maankäyttö ja palveluverkko

3 Pyöräilyn pääreittien lisääminen yleiskaavaan

Toimenpiteen kuvaus

Pyöräiliikenteen pääreitit osana yleiskaavaa antaa pyöräiliikenteen pääverkkosuunnitelmalle lainvoiman ja varmistaa tarvittavien tilavarausten huomioon ottamisen. Merkitään pyöräiliikenteen pääreitit yleiskaavaan yleiskaavan päivityksen (Laitila 2050) yhteydessä ja määritetään pääreiteille karkea laatutasotavoite kaavamääräyksiin.

Toteutusaikataulu

2023->

Vastuutaho

Maankäytön suunnitteluosasto

4 Pyöräpysäköintinormin laatiminen

Toimenpiteen kuvaus

Varmistetaan pyöräpysäköinnin riittävän määrä ja hyvä laatu uudessa rakentamisessa laatimalla pyöräpysäköintinormi eri toiminnoille. Otetaan normin laatimisessa mallia suomalaisista parhaista käytännöistä. Sisällytetään normi kunnan rakennusjärjestykseen ja kaavamääräyksiin.

Toteutusaikataulu

2022

Vastuutaho

Kunnallistekniikka, Rakennusvalvontapalvelut,
Maankäytön suunnitteluosasto

5.2 Infrastrukturi ja olosuhteet

5 Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvien ja parannettavien kohteiden toteuttaminen

Toimenpiteen kuvaus

Pyöräilyn tavoiteverkkosuunnitelman mukaisista puuttuvista ja parannettavista pyöräteistä laaditaan toteutussuunnitelmat ja toteutetaan yksi kohde vuodessa. Parannettavat ja puuttuvat kohteet ja niiden kiireellisyysjärjestys on esitetty raportin sivulla 16.

Toteutusaikataulu

2021 →

Vastuutaho

Kunnallistekniikka

6 Keskustan kävely-ympäristön viihtyisyyden ja esteettömyyden parantaminen

Toimenpiteen kuvaus

Parannetaan keskustan kävely-ympäristön viihtyisyyttä ja esteettömyyttä kevyillä toimenpiteillä, kuten reunakivien korjauksilla, valaistuksella, kausi-istutuksilla sekä istuin- ja levähdyspaikkoja lisäämällä. Tehdään parannuksista tarkempi suunnitelma ja toteutetaan se vaiheittain kahtena vuonna.

Toteutusaikataulu

2022-2023

Vastuutaho

Kunnallistekniikka

7 Jalankulku- ja pyöräteiden merkintöjen parantaminen

Toimenpiteen kuvaus

Selkeytetään kävelyn ja pyöräliikenteen järjestelyjä merkitsemällä jalankulku- ja pyörätiet liikennemerkkein ja tarvittaessa ajoratamaalauksin. Kartoitetaan systemaattisesti kaikki kunnan jalankulku- ja pyörätiet ja päivitetään niiden liikennemerkkit.

Toteutusaikataulu

2022

Vastuutaho

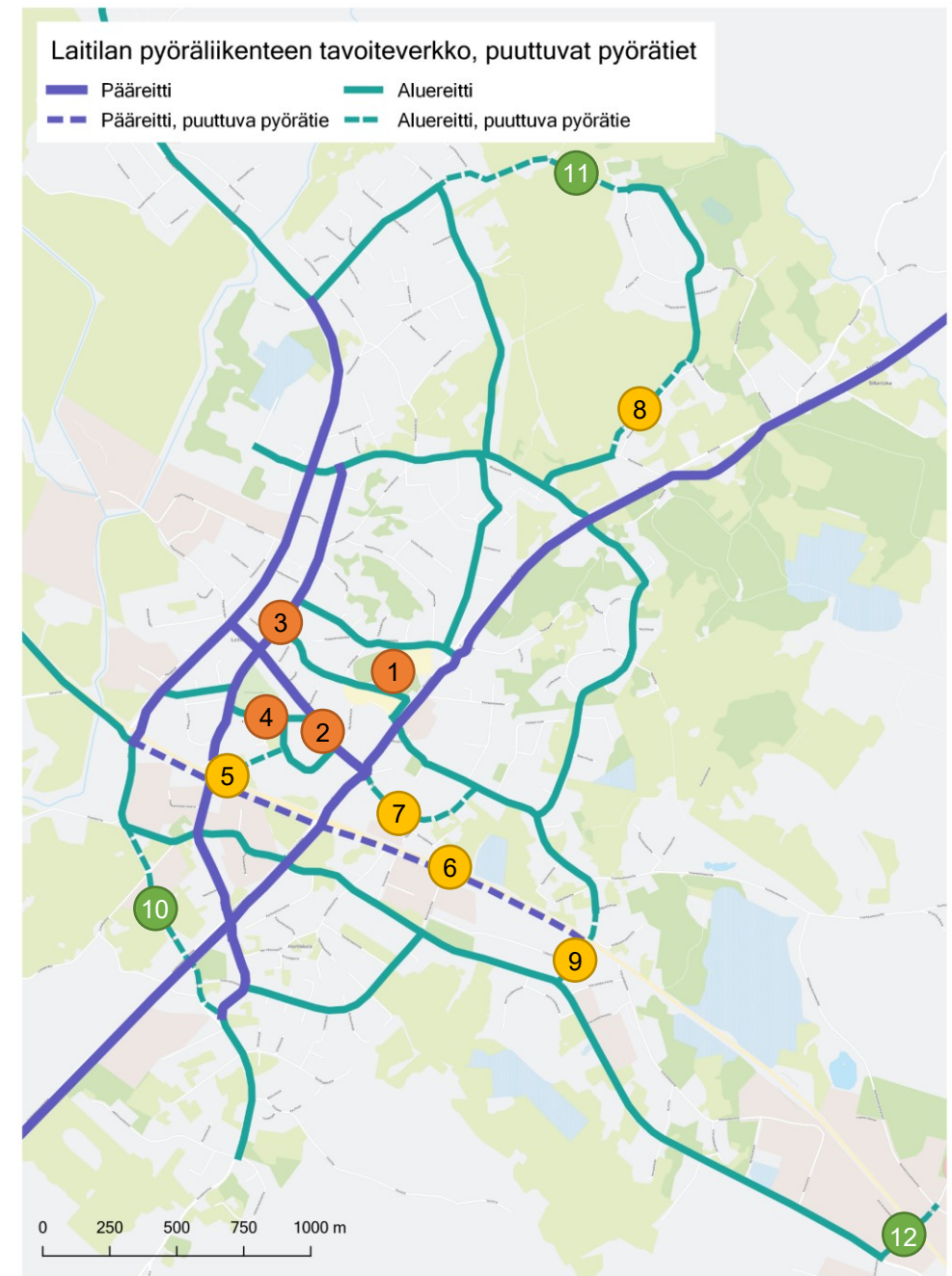
Kunnallistekniikka

TOIMENPIDE 5: PYÖRÄLIIKENTEEEN TAVOITEVERKON PUUTTUVIEN JA PARANNETTAVIEN KOHTEIDEN TOTEUTTAMINEN

Pyöräliikenteen tavoiteverkon määrittelyn yhteydessä tunnistettiin verkon tällä hetkellä puuttuvat yhteydet, eli kohteet, jonne tulisi tulevaisuudessa rakentaa erillinen pyörätie sekä tärkeimmät parantamista vaativat kohteet. Lisäksi on tunnistettu koulumatkojen turvallisuutta parantavia kohteita. Puuttuvat ja parannettavat kohteet priorisoitiin kolmeen kiireellisyysluokkaan niiden liikenteellisen aseman ja puutteen vakavuuden perusteella. Puuttuvat ja parannettavat kohteet on esitetty kuvassa 5.

Tavoiteverkon muiden osien laatutason parantaminen toteutetaan katujen perusparannusten, tai esimerkiksi vesihuollon saneerausten yhteydessä.

Kiireellisyysluokka	Parannuskohde
I	① Koulukeskuksen liikennejärjestelyt <ul style="list-style-type: none"> Saattoliikenteen järjestelyt Urheilutien ylityspaikat Eurantien ylitys saattoliikennepaikan kohdalla
I	② Vihtorinkadun kävelyn ja pyöräliikenteen järjestelyt
I	③ Keskuskadun kävelyn ja pyöräliikenteen järjestelyt
I	④ Autoliikenteen rauhoittaminen Kirkkotiellä
II	⑤ Uusi hidaskatuyhteys ja silta vt8-Kauppakatu
II	⑥ Uusi pyörätie vt8
II	⑦ Uusi pyörätie Ilomäentie
II	⑧ Uusi pyörätie Sytkorventie
II	⑨ Uusi alikulku/silta Garpintie-Ilomäentie
III	⑩ Uusi pyörätie Erik Sorolaisen tie
III	⑪ Uusi pyörätie Sytkorventie
III	⑫ Uusi alikulku/silta Koveronummentie-Raviraitti

Kuva 5. Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvat yhteydet ja parannettavat kohteet. 16

5.2 Infrastrukturi ja olosuhteet

8 Koulujen ympäristöjen turvallisuuden parantaminen

Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan ja toteutetaan tarkemmat suunnitelmat koulujen lähiympäristöjen ja pihojen liikennejärjestelyistä. Tavoitteena on vähentää saattoliikennettä ja rauhoittaa autoliikennettä koulujen välittömässä läheisyydessä ja parantaa kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta ja houkuttelevuutta koulumatkoilla.

Keskustaajaman koulujen ympäristössä tulee parantaa Urheilutien ylityksen turvallisuutta, suunnitella saattoliikenteen järjestelyt koulukeskuksen alueella ja rauhoittaa autoliikennettä koulujen ympäristössä. Kyläkoulujen kävelyn ja pyöräilyn turvallisuuden parantamiseksi tutkitaan mahdollisuutta toteuttaa kylätieratkaisuja (esim. Kodjalantie) ja kylien sisäisiä jalankulku- ja pyörätieyhteyksiä.

Toteutusaikataulu

2022->

Vastuutaho:

Teknisen toimen kiinteistöhuolto, Kunnallistekniikka, koulut

9 Pyöräpysäköinnin lisääminen kaupungin omien kiinteistöjen pihoilla

Toimenpiteen kuvaus

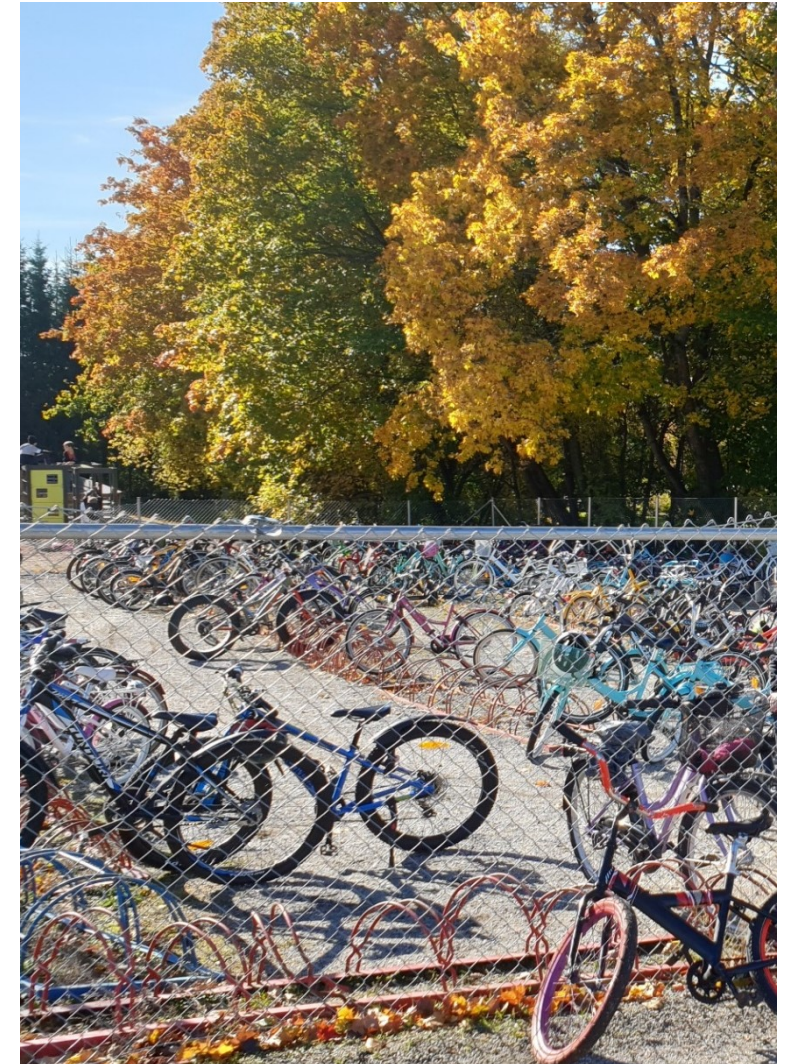
Parannetaan pyöräpysäköintiä kaupungin omien kiinteistöjen pihoilla (esim. terveyskeskus, kirjasto, kaupungintalo, uimahalli). Pyöräpysäköintipaikat toteutetaan laadukkaasti (runkolukittavat telineet, valaistus, tapauskohtaisesti katos) ja ne sijoitetaan lähelle rakennuksen sisäänkäyntiä.

Toteutusaikataulu

2023

Vastuutaho

Teknisen toimen kiinteistöhuolto

5.3 Asenteet ja liikkumistottumukset

10 Hyötyliikunnan sisällyttäminen osaksi hyvinvointisuunnitelmaa

Toimenpiteen kuvaus

Sisällytetään hyötyliikunta keskeiseksi osaksi kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa, kun hyvinvointisuunnitelmaa seuraavan kerran päivitetään. Jokainen hyvinvointisuunnitelmaa laatimassa oleva alatyöryhmä määrittää merkittävimmät keinot hyötyliikuntaan kannustamiseksi omalla sektorillaan (talous ja elinvoima, lapset ja nuoret, aikuisväestö, vanhusväestö ja toimintarajoitteiset) ja toimeenpanee määrittelemänsä keinot.

Toteutusaikataulu

2021-2025

Vastuutaho

Hyvinvointityön puheenjohtaja

11 Aktiiviseen liikkumiseen kannustaminen kampanjoiden, tapahtumien ja viestinnän keinoin

Toimenpiteen kuvaus

Osallistutaan valtakunnallisiin kävelyn ja pyöräilyn kampanjoihin ja pyritään saamaan paikallisia toimijoita mukaan tapahtumia järjestämään. Esimerkkejä kampanjoista, joihin voi osallistua: Liikkujan viikko, Pyöräilyviikko, Kilomerikisa, Talvikilometrikisa, Pyöräilytalvi ja koulujen kilometrikisa.

Jatketaan ja kehitetään edelleen olemassa olevaa toimintatapaa kylien välisen pyöräilykilpailun järjestämiseksi. Nuorten mukaan saamiseksi yhtenä toteutustapana esimerkiksi digitaalinen sovellus osaksi nuorisopassia.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa työtä

Vastuutaho

Vapaa-aikapäällikkö

12 Koulumatkaliikkumisen asennekampanjan toteuttaminen

Toimenpiteen kuvaus

Suunnitellaan ja toteutetaan asennekampanja erityisesti kunnan alakoulujen oppilaille ja heidän vanhemmilleen. Kampanjalla pyritään kannustamaan oppilaita ja heidän vanhempiaan aktiiviseen koulumatkaliikkumiseen ja vähentämään koulualueelle suuntautuvaa saattoliikennettä. Lisäksi tavoitteena on lisätä vanhempien tietoutta aktiivisen koulumatkaliikkumisen hyödyistä ja saattoliikenteen aiheuttamista ongelmista. Toteutetaan kampanja syksyllä 2022 ja jatketaan kampanjointia myös kevätkaudella.

Toteutustapoja ovat mm.

- Liikennematopeli tai koulumatkojen kilometrikisa (lasten koulumatkakilpailut)
- Vanhempien ja lasten yhteiset haastekilpailut
- Tiedotus vanhempainilloissa
- Viestintä kotiin (Wilma/kotiin jaettava materiaali)

Toteutusaikataulu

Syksy 2022

Vastuutaho

Koulutus, koulut

5.3 Asenteet ja liikkumistottumukset

13 Pyöräilykartan julkaiseminen

Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan ja julkaistaan kunnan pyöräilykartta, jossa on esitetty pyörätiet ja ehdotuksia virkistykseen ja ulkoiluun soveltuvista reiteistä. Virkistykseen ja ulkoiluun sopivia reittiehdotuksia voidaan suunnitella eri käyttäjäryhmille tai eri teemoille (esim. historia, luontokohteet, kauniit näkymät) ja niitä voidaan hyödyntää myös pyörämatkailussa.

Tehdään kartoista paperitulosteet, joita jaetaan kunnan toimipaikoissa, sekä julkaistaan kartat Laitilan kunnan kotisivuilla ja viestitään niistä kunnan sosiaalisen median kanavissa.

Toteutusaikataulu

2023

Vastuutaho

Kunnallistekniikka, Liikuntatoimi,
Kulttuuritoimi, Viestintä

14 Kävelyn ja pyöräliikenteen määrien säännöllinen seuraaminen

Toimenpiteen kuvaus

Seurataan kävelyn ja pyöräliikenteen määrien kehittymistä ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutusta määriin. Toteutetaan säännöllinen seuranta kuvassa 6 määrittelyissä seurantapisteissä. Seurantaan suositellaan yhtä automaattista sekä kävelijät että pyöräilijät havaitsevaa laskinta ja kerran vuodessa tehtäviä käsin laskentoja. Yksi automaattinen laskin mahdollistaa viikontähti-, vuosi ja säävaihtelun huomioon ottamisen käsin laskentojen tuloksissa.

Ehdotetut laskentapisteet (kuva 6)

Käsin laskenta:

1. Keskuskadun ja Vihtorinkadun liittymä
2. Eurantien ja Vihtorinkadun liittymä
3. Kaukolantien ja Syttyäntien liittymä
4. Keskuskadun ja hidaskadun liittymä

EcoCounter -automaattilaskuri:

5. Keskuskatu

Toteutusaikataulu

2022 →

Vastuutaho

Mittauspalvelut

Kuva 6. Ehdotetut sijainnit kävelyn ja pyöräliikenteen käsin laskennoille ja automaattilaskurille.

5.4 Rahoitus ja resurssit

15 Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisen resurssien lisääminen

Toimenpiteen kuvaus

Varataan kunnan vuotuisesta budjetista riittävät resurssit kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämiseen. YK:n suositus on 20 % liikennebudjetista, ECF:n suositus 15-25 e/asukas/vuosi (Laitilassa 130 000-215 000 e/v)

Toteutusaikataulu

2021

Vastuutaho

Kunnallistekniikka

16 Avustusten hyödyntäminen kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden kehittämisessä

Toimenpiteen kuvaus

Haetaan aktiivisesti valtiolta ja EU:lta avustuksia kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden kehittämiseen Laitilassa. Mahdollisia avustuksia ovat ainakin: Liikkumisen ohjauksen valtionavustus, Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustus, Tieliikenteen turvallisuuden valtionavustus ja EU Leader -ohjelma.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa työtä

Vastuutaho

Tekninen toimi, Hallintotoimi

6. Toimenpiteiden seuranta ja vaikutusten arviointi

KÄVELYN JA PYÖRÄLIIKENTEEN SEURANNAN ALOITTAMINEN

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toimenpiteiden toteutumista ja niiden vaikuttavuutta tulee seurata säännöllisesti. Toimenpiteiden toteutumisen seurannalla tarkoitetaan oman toiminnan seurantaa, kun taas vaikuttavuuden seurannalla viitataan toimenpiteiden vaikutuksiin suhteessa ohjelman tavoitteisiin. Seurantaan perustuva tieto lisää ymmärrystä kävelyn ja pyöräilyn hyödyistä, auttaa perustelemaan seuraavien toimenpiteiden tarpeellisuutta, sekä helpottaa saamaan niiden suunnittelulle ja toteutukselle tukea ja rahoitusta. Tieto kävelyn ja pyöräliikenteen määrästä on myös edellytys muun muassa valtion investointituen hakemiselle.

Tärkeä osa kävelyn ja pyöräliikenteen seurantaa on tuloksista viestiminen sekä päättäjille että kuntalaisille.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi Laitilassa suositellaan seurattavan ainakin seuraavia asioita:

- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä (laskennat: kuva 6, s. 19)
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen vuosittain investoitu euromäärä (€/asukas)
- Vuosittain toteutettujen/kunnostettujen jalankulku- ja pyöräteiden pituus
- Asukkaiden tyytyväisyys kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin
- Kävely- ja pyöräilyonnettomuuksien määrä

Kävelyn ja pyöräliikenteen toimenpideohjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seurannasta vastaa kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmä.

